

המכון
לחירות ואחריות

בית ספר לאודר
לממשל, דיפלומטיה
ואסטרטגיה

אוניברסיטת
רייכמן
★ ★ ★ ★ ★

שביעות רצון הציבור מהטיפול הממשלתי בתאונות דרכים ובאלימות במגזר הערבי,

2022-2024

גב' גל ביטון

הרצליה | דצמבר 2024

המכון
לחירות ואחריות

בית ספר לאודר
לממשל, דיפלומטיה
ואסטרטגיה

אוניברסיטת
רייכמן
ר...
*

המכון לחירות ואחריות

המכון לחירות ואחריות הוא חממת מחקר לפוליטיקה ישראלית. המכון פועל לחיזוק הערכים, המוסדות, והתהליכים הנחוצים להבטחת קיומה של דמוקרטיה ליברלית בישראל ברוח ערכי היסוד המעוגנים בהכרזת העצמאות ובדגש על כיבוד זכויות האדם ושלטון החוק. יעדי המכון מושגים באמצעות קידום המחקר וההוראה והשפעה על סדר היום הפוליטי ועל השיח הציבורי בישראל.

פרטי ההתקשרות:

אוניברסיטת רייכמן, האוניברסיטה 8 הרצליה, 4610101

טלפון: 09-9527230

דוא"ל: libres@runi.ac.il

אתר: www.runi.ac.il/libres

שביעות רצון הציבור מהטיפול הממשלתי בתאונות דרכים ובאלימות במגזר הערבי, 2022-2024

גב' גל ביטון¹

הצעה להפניה בשימוש ביבליוגרפי:

ביטון, גל. 2024. "שביעות רצון הציבור מהטיפול הממשלתי בתאונות דרכים ובאלימות במגזר הערבי, 2022-2024". סקרי המכון לחירות ואחריות, אוניברסיטת רייכמן.

¹ גל ביטון היא תלמידת תואר שלישי בבית הספר למדע המדינה, ממשל ויחסים בינלאומיים באוניברסיטת תל אביב, מלגאית קרן עזריאלי, ועוזרת מחקר במכון לחירות ואחריות.

הקדמה:

תחושת הביטחון האישי והלאומי הייתה ועודנה סוגיה מרכזית בחברה הישראלית, המעצבת את סדרי העדיפויות של האזרחים ומשפיעה באופן ישיר על התנהגותם בקלפי. מאז קום המדינה, החברה הישראלית מתמודדת עם מגוון אתגרים-מאיומים קיומיים מצד מדינות אויב, דרך פעולות טרור ועד סנקציות וחרמות בזירה הבינלאומית. אף שהשפעתם של איומים חיצוניים זוכה לתשומת לב ציבורית נרחבת ולעיסוק מחקרי מעמיק (Berrebi & Klor 2008; Getmansky & Zeitsoff 2014; Grossman, Manekin & Margalit 2018; Fishman 2012; INSS 2023), נושאים פנימיים בעלי השפעה ישירה על חיי היומיום של אזרחי ישראל, בפרט תאונות דרכים או האלימות בחברה הערבית, נותרים לעיתים בשולי השיח הציבורי. סוגיות אלו, שהשלכותיהן על תחושת הביטחון האישי והחברתי משמעותיות, דורשות בחינה מקיפה ועמוקה יותר.

תחומים אלו מעלים שאלות משמעותיות: עד כמה מתמודדת המדינה באופן יעיל עם אתגרי הסדר הציבורי והביטחון האישי? האם המשאבים המוקצים לכך מאפשרים טיפול הולם בשורשי הבעיות? וכיצד מתכננת הממשלה לעמוד באתגרים אלו בעתיד? מסמך זה מציג ממצאי סקרים שנערכו בין השנים 2022 ל-2024 על ידי המכון לחירות ואחריות באוניברסיטת רייכמן, החושפים את עמדות הציבור כלפי הטיפול הממשלתי בתאונות דרכים ובאלימות במגזר הערבי – שני נושאים אשר העלו על סדר היום את אבדן השליטה על הביטחון והסדר הציבורי. ניתוח הממצאים מסייע להבין את מידת שביעות הרצון הציבורי מהביטחון האישי והחברתי, לזהות מגמות תמיכה וביקורת, ולשרטט את הציפיות מהממשלתית להמשך.

הממצאים מציגים תמונה ברורה של חוסר שביעות רצון ציבורי מהטיפול הממשלתי בתאונות הדרכים ובאלימות במגזר הערבי, עם ממוצע שביעות רצון נמוך של 17% ו-14% בהתאמה לאורך התקופה הנסקרת. לצד זאת, ניכרים הבדלים בולטים בין מצביעי ימין ומצביעי מרכז-שמאל, כאשר אלו הראשונים מביעים שביעות רצון יחסית גבוהה יותר. הבדלים נצפו גם בקרב הציבור הערבי לעומת הציבור היהודי. בקרב הערבים, מידת שביעות הרצון הינה נמוכה במיוחד מהטיפול באלימות במגזרם, עם ירידה חדה בשנה האחרונה, בעוד שבטיפול בתאונות הדרכים ניכרת שביעות רצון מעט גבוהה יותר. הציבור היהודי שומר על רמת שביעות רצון נמוכה ויציבה בשני התחומים לאורך הזמן. ממצאים אלה משקפים תפיסה של חוסר מענה ממשלתי לצרכים הבסיסיים בתחום הביטחון האישי והחברתי.

לפירוט על מתודולוגיית הסקרים, ראו בנספח המתודולוגי בסוף המסמך.

ממצאי הסקר:

תאונות הדרכים והאלימות במגזר הערבי אינן תופעות שוליות בחברה הישראלית. בשנת 2022 ו-2023 נהרגו 351 ו-358 אזרחים מתאונות דרכים בהתאמה,² בעוד בחציון הראשון של שנת 2024 נהרגו 246 אזרחים (עלייה של כ-25% מהשנה הקודמת). על פי דיווחי הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, מדובר בחציון הקטלני ביותר ב-18 השנים האחרונות.³ בנוסף לאבדות קשות אלו, החברה הערבית סובלת מאחוז גבוה של נרצחים מסך כלל הנרצחים בישראל. בשנת 2022, מתוך 149 נרצחים ונרצחות, 110 שייכים ושייכות למגזר הערבי. מסך כלל הנרצחות, העומד על 50, יותר ממחצית שייכות למגזר הערבי (28 נרצחות ערביות).⁴ שנת 2023 הייתה שנה קשה ביותר בכל הנוגע לכמות הנרצחים בחברה הערבית. מתוך סך של 300 נרצחים, 233 מהם (78%) שייכים למגזר הערבי, כאשר בחודש ספטמבר 2023 בלבד נרשמו 29 רציחות.⁵ במבט גלובלי, על פי מרכז טאוב, שיעור הנרצחים ל-100 אלף איש בחברה הערבית שלא כתוצאה מאירועי טרור עמד על 11.11 ודורג שלישי מבין מדינות ה-OECD (אחרי קולומביה ומקסיקו).⁶ נתונים אלה ממחישים כי תופעת האלימות בחברה הערבית הינה בעיה מהותית בחברה הישראלית הדורשת התייחסות מדינית מיידי.

לאור נתונים מטרידים אלו, ישנה חשיבות לבחינה של מידת שביעות הרצון בקרב הציבור הישראלי בנוגע לטיפול הממשלתי בתאונות הדרכים והאלימות בחברה הערבית. על מנת לבחון מידת שביעות זו, המשיבים בארבעה סקרים שונים, החל משנת 2022 ועד לשנת 2024, נשאלו את השאלות הבאות: "עד כמה את/ה מרוצה או לא מרוצה מהטיפול של הממשלה בתאונות הדרכים?", "וכן "עד כמה את/ה מרוצה או לא מרוצה מהטיפול של הממשלה באלימות בחברה הערבית?". אפשרויות הבחירה היו: מאוד לא מרוצה; לא מרוצה; מרוצה; מאוד; לא יודע/ת.⁷ לצורך פישוט פרשנות הממצאים, אפשרויות הבחירה מרוצה מאד ומרוצה אוחדו לכדי קטגוריה אחת, וכמו כן אוחדו גם אפשרויות התשובה לא מרוצה ומאוד לא מרוצה.

תרשים 1 מציג את התוצאות בקרב כלל המשיבים בכל אחד מארבעת גלי הסקרים. מהנתונים עולה כי ממוצע שביעות הרצון עומד על 17% עבור הטיפול הממשלתי בתאונות הדרכים ו-14% עבור הטיפול באלימות בחברה הערבית. בהתמקדות בטיפול בתאונות הדרכים, מידת שביעות הרצון הגיעה לרמה הנמוכה ביותר בשנת 2022 (13%), והיא עלתה בהדרגה בשנת 2023 והגיעה לרמתה הגבוהה ביותר, 21%, בנתונים שלנו. בשנת 2024, נצפתה ירידה קלה במידת שביעות הרצון מהטיפול בתאונות הדרכים (18%). באשר למידת

² הנתונים הנוגעים לשנת 2022 לקוחים מדוח מבקר המדינה (2024). הנתונים אודות שנת 2023 לקוחים מהרשות הלאומית לבטיחות בדרכים (2023).

³ הנתונים לקוחים מהרשות הלאומית לבטיחות בדרכים (2024).

⁴ נתונים של מרכז המחקר והמידע של הכנסת (2024).

⁵ נתונים אודות המגזר הערבי ממרכז טאוב (2024) ועבור סך מקרי הרציחות בישראל ממרכז המחקר והמידע של הכנסת (2024).

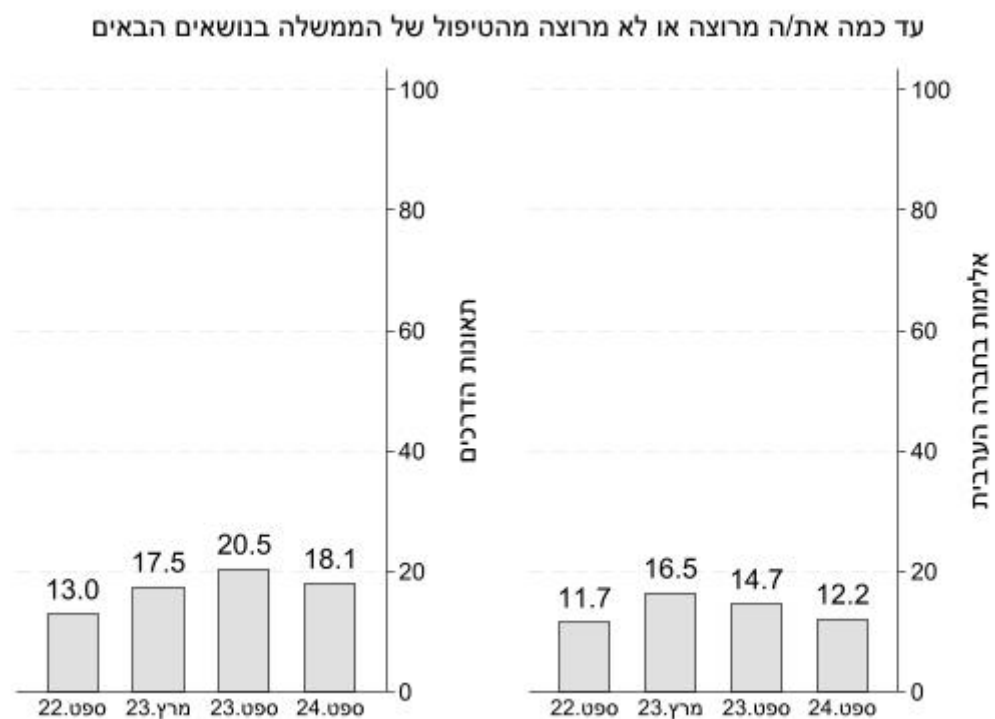
⁶ ההשוואה בשיעור הנרצחים נערכה בין נתוני 2023 עבור החברה הערבית ושיעור הנרצחים במדינות ה-OECD נכון לשנת 2019.

⁷ במוצע, 9% ו-11% מהמשיבים ענו "לא יודע/ת" בתשובה לשאלות אלו בהתאמה, והם הוצאו מניתוח פריטים אלו.

שביעות הרצון מטיפול הממשלתי באלימות בחברה הישראלית, מידת שביעות הרצון גם היא הייתה הגבוהה ביותר בשנת 2023 (16%) ונמוכה מאוד בשנת 2022 ושוב בשנת 2024 (12%).

באופן כללי, רוב גדול בציבור הישראלי אינו שבע רצון מהאופן שבו הממשלה מטפלת בנושאים חשובים אלו, להם השפעה ישירה על הביטחון האישי והחברתי בישראל. ממצאים אלו עולים בקנה אחד עם הנתונים אודות כמות ההרוגים מתאונות הדרכים והנרצחים מהחברה הערבית ומצביעים על בעיה אמיתית שהציבור הישראלי חווה כתופעה מדאיגה שעל הממשלה לטפל בה.

תרשים 1.

מקרא: הציר האנכי מציג אחוזים, 0%-100%, עבור שביעות הרצון מהטיפול הממשלתי בתאונות הדרכים (שמאל) ואלימות בחברה הערבית (ימין).

מידת שביעות הרצון מהטיפול הממשלתי בחלוקה של הצבעה למפלגות ימין ומרכז-שמאל:

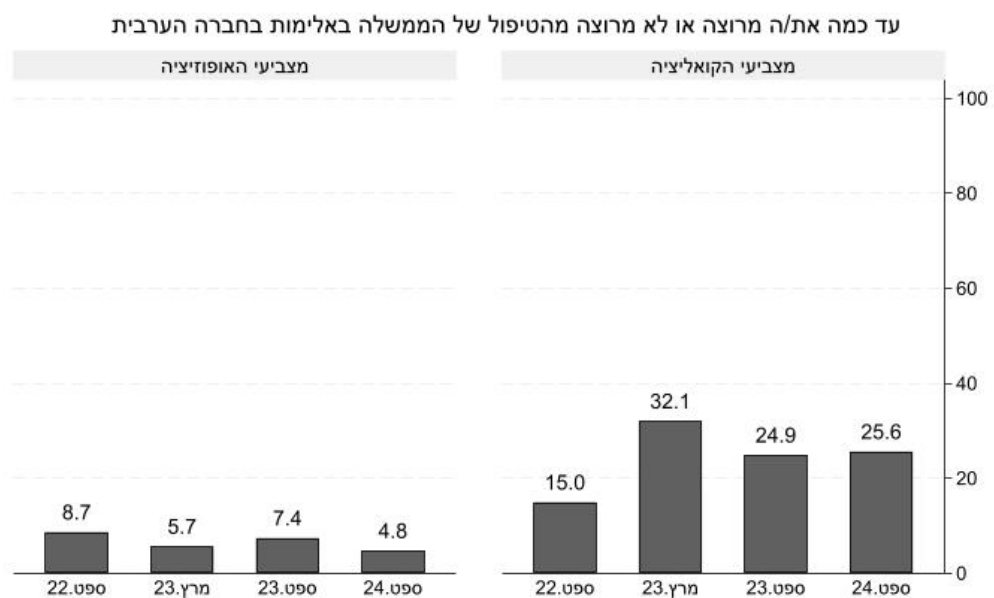
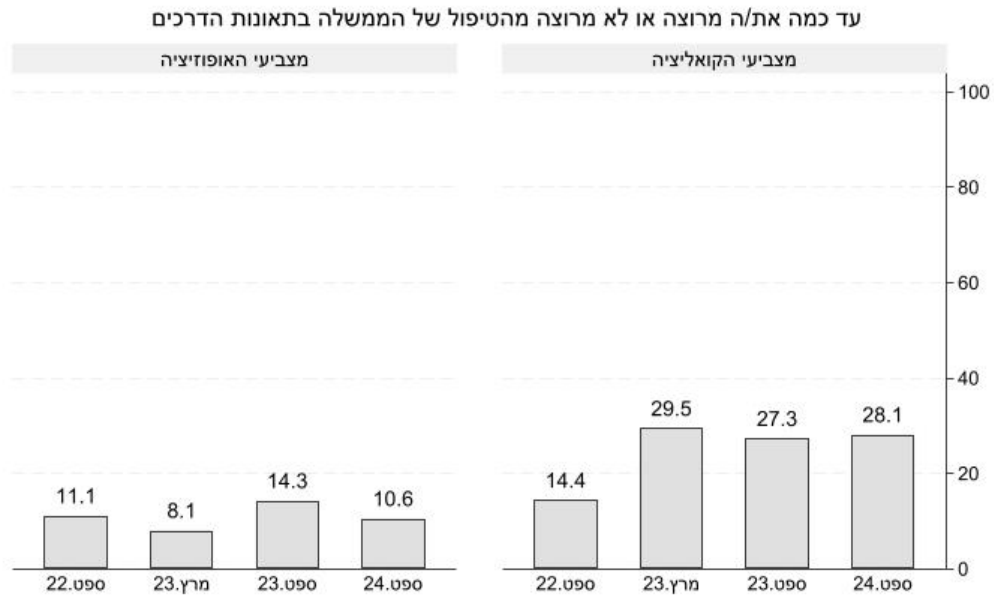
מידת שביעות הרצון נבחנה גם לפי חלוקה על פי הצבעה לגוש הימין (מפלגות הקואליציה בממשלה ה-37) ולגוש המרכז-שמאל (מפלגות האופוזיציה),⁸ כפי שמופיע בתרשים 2. בבחינת מידת שביעות הרצון מהטיפול הממשלתי בתאונות הדרכים, בקרב מצביעי הימין מידת שביעות הרצון עומדת על ממוצע של 25%, ובקרב מצביעי מרכז-שמאל היא עומדת על ממוצע של 11% בלבד. בפרט, בקרב מצביעי הימין אנו רואים עלייה משמעותית בשביעות הרצון מ-11% בספטמבר 2022 (תחת ממשלת השינוי) ל-30% במרץ 2023 (לאחר השבעת הממשלה הנוכחית), ולאחר מכן יציבות יחסית בשנים 2023-2024, כאשר שיעור שביעות הרצון נשאר גבוה באופן יחסי (27% בספטמבר 2023 ו-28% בספטמבר 2024). לעומת זאת, בקרב מצביעי מרכז-שמאל, שביעות הרצון נותרת נמוכה מאוד, עם עלייה קלה מ-8% ממרץ 2023 ל-14% בספטמבר 2023, ולאחר מכן ירידה קלה ל-10% בספטמבר 2024.

מגמה זו מצביעה על קו פוליטי ברור: מצביעי הימין נוטים להביע שביעות רצון גבוהה יותר מהטיפול הממשלתי בתאונות הדרכים תחת ממשלת נתניהו, בעוד מצביעי מרכז-שמאל מביעים שביעות רצון נמוכה יותר לאורך כל התקופה הנבחנת. הממצאים יכולים לשקף הטיה הנובעת מתמיכת מצביעי הימין בממשלת נתניהו באופן כללי (Alon-Barkat, Cavari & Shvats 2024), לא דווקא שביעות רצון מהטיפול הממשלתי בסוגיה הספציפית של תאונות דרכים. עם זאת, על אף שיש הבדל יחסי בין מצביעי הימין והשמאל בנושא הטיפול הממשלתי בתאונות הדרכים ובו מצביעי הימין שבעי רצון יותר ממצביעי השמאל, שביעות הרצון הכללית בקרב שני הגושים הינה נמוכה.

גם בבחינת מידת שביעות הרצון מהטיפול באלימות בחברה הערבית, אנו רואים שביעות רצון גבוהה יותר בקרב מצביעי גוש הימין. בממוצע, 24% ממצביעי הימין שבעי רצון מתפקוד הממשלה, בעוד 7% בלבד בקרב מצביעי מרכז-שמאל הינם שבעי רצון. בעוד בשנת 2022 מצביעי האופוזיציה דאז (גוש הימין) הביעו שביעות רצון נמוכה (9%), כאשר הימין נמצא בממשלה נרשמה עלייה חדה בשביעות הרצון ל-32% במרץ 2023 אשר נשמרת גם בשנים שלאחר מכן (25% בספטמבר 2023 ו-26% בספטמבר 2024). בדומה למידת שביעות הרצון בתאונות הדרכים, שביעות הרצון של מצביעי מרכז-שמאל מהטיפול באלימות בחברה הערבית נותרת נמוכה לאורך כל התקופה, ומגיעה לרמות נמוכות במיוחד – 6% במרץ 2023 ו-5% בלבד בספטמבר 2024. כלומר, רוב עצום ממצביעי מרכז-שמאל אינו שבע רצון מתפקוד הממשלה בנושא זה. יחד עם זאת, ניתן לראות כי מרבית האזרחים, בלי קשר להזדהותם הפוליטית, אינם שבעי רצון, ולכך עלולות להיות השלכות משמעותיות על מידת האמון של אזרחי ישראל במוסדות הפוליטיים, האחריותיות הדמוקרטיות וכמובן על תחושת הביטחון העצמי והחברתי של החברה הישראלית.

⁸ בניתוח זה, מפלגות הימין כוללות את המפלגות הבאות: הליכוד, הציונות הדתית-עוצמה יהודית, ש"ס, יהדות התורה. מפלגות מרכז-שמאל כוללות את ייש עתיד, המחנה הממלכתי, ישראל ביתנו, רע"מ, חד"ש-תע"ל, העבודה, מר"צ, בל"ד, הבית היהודי.

תרשים 2.

מקרא: הציר האנכי מציג אחוזים, 0%-100%, עבור שביעות הרצון מהטיפול הממשלתי בתאונות הדרכים ואלימות בחברה הערבית.

מידת שביעות הרצון מהטיפול הממשלתי בחתך החברה היהודית והערבית:

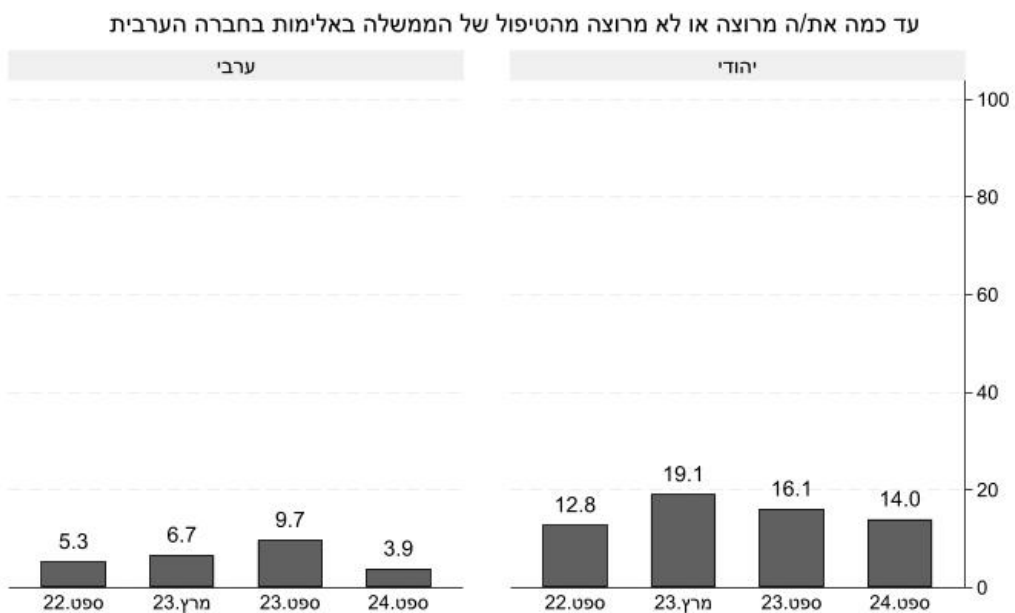
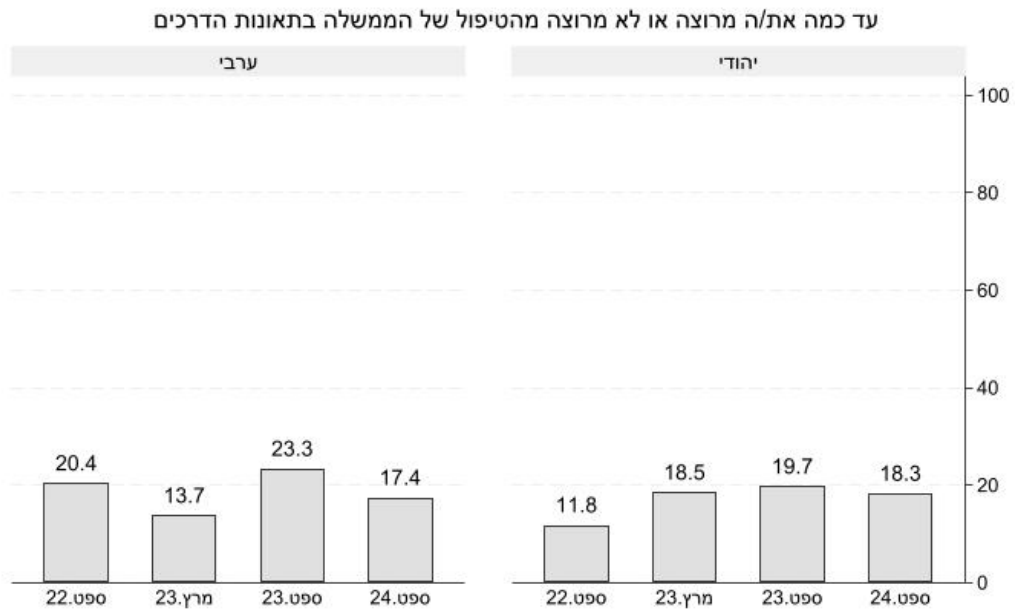
בחנו את מידת שביעות הרצון מהטיפול הממשלתי בתאונות הדרכים ובאלימות בחברה הערבית גם בחתך החברה היהודית והחברה הערבית. הממצאים מופיעים בתרשים 3. מהנתונים עולה כי על אף שאין הבדלים ברורים במידת שביעות הרצון הכללית מהטיפול בתאונות דרכים בין הציבור היהודי לציבור הערבי (17%-19% תמיכה בממוצע, בהתאמה, לאורך ארבעת הגלים), מידת שביעות הרצון בקרב הציבור הערבי הייתה תנודתית יותר לאורך התקופה. בשנת 2022, שביעות הרצון הייתה גבוהה יחסית (20%), אך ירדה במרץ 2023 ל-14% ולאחר מכן עלתה לרמה הגבוהה ביותר, 23%, בספטמבר 2023. בספטמבר 2024 היא ירדה מעט ל-17%. לעומת זאת, שביעות הרצון בקרב הציבור היהודי מהטיפול בתאונות הדרכים נותרה יציבה יחסית לאורך התקופה ונעה בין 18%-20% תמיכה בשנים 2023-2024, להוציא את שנת 2022 בה נצפתה מידת השביעות הנמוכה ביותר והעומדת על 12%.

בבחינת מידת שביעות הרצון מהטיפול הממשלתי באלימות בחברה הערבית, ההבדלים בין הציבור היהודי לערבי הינם ברורים יותר. ראשית, מידת שביעות הרצון הממוצעת לאורך ארבעת הגלים עומדת על 6% בלבד בקרב הציבור הערבי, בעוד בקרב הציבור היהודי היא עומדת על 16%. בשנת 2022, שביעות הרצון בקרב הציבור הערבי מהטיפול באלימות הייתה נמוכה מאוד (5%). לאורך השנים, שביעות הרצון בקרב הציבור הערבי עלתה במעט והגיעה ל-10% בספטמבר 2023, אך ירדה שוב ל-4% בספטמבר 2024. מנגד, שביעות הרצון בקרב הציבור היהודי עלתה מ-13% בספטמבר 2022 ל-19% במרץ 2023, אך גם כאן נרשמה ירידה בספטמבר 2024 ל-14%. את הירידה הנצפית בשנת 2024 ניתן, אולי, לשייך למלחמה בין ישראל לחמאס אשר השפיעה, בין היתר, על מידת האפקטיביות הממשלתית בטיפול באלימות פנים-מדינתית באופן כללי, ובפרט בחברה הערבית. ייתכן שהמשך האלימות רחבת ההיקף במגזר הערבי – בחציון הראשון של שנת 2024 נרצחו 98 אזרחים ערבים⁹ – מעיד על אזלת היד הממשלתית בטיפול בבעיה וגורם לירידה בשביעות הרצון.

יש לציין כי על אף שמידת שביעות הרצון מהטיפול הממשלתי באלימות בחברה הערבית בקרב הציבור היהודי גבוהה יותר בהשוואה למגזר הערבי, שביעות הרצון הכללית לאורך ארבעת הגלים בקרב ציבור זה הינה נמוכה ביותר ועומדת על 15.5% בלבד.

⁹ דבר 2024.

תרשים 3.

מקרא: הציר האנכי מציג אחוזים, 0%-100%, עבור שביעות הרצון מהטיפול הממשלתי בתאונות הדרכים ובאלימות בחברה הערבית.

סיכום ממצאים:

המכון לחירות ואחריות באוניברסיטת רייכמן ערך ארבעה סקרים בין השנים 2022 ל-2024 על מנת לבחון את מידת שביעות הרצון של ישראלים בנוגע לטיפול הממשלתי בתאונות הדרכים ובאלימות בחברה הערבית: שני

נושאים בעלי השפעה מכרעת על הביטחון האישי והחברתי של אזרחי ישראל. מהנתונים מוצגת תמונה ברורה: אזרחי ישראל אינם שבעי רצון מהטיפול הממשלתי בתחומים אלו לאורך התקופה הנסקרת. ממוצע מידת שביעות הרצון על פני כל התקופה עומד על 17% עבור הטיפול הממשלתי בתאונות הדרכים ו-14% עבור הטיפול באלימות מהחברה הערבית.

יחד עם זאת, ישנם הבדלים ברורים בין מצביעי הימין ומצביעי מרכז-שמאל וכן בין הציבור היהודי והערבי במידת שביעות הרצון. ראשית, מצביעי הימין מביעים שביעות רצון גבוהה יותר, באופן יחסי למצביעי מרכז-שמאל, מהטיפול הממשלתי, הן ביחס לתאונות דרכים והן ביחס לאלימות בחברה הערבית, אך עדיין שומרים על מידת שביעות רצון כללית נמוכה. שנית, הציבור הערבי מביע רמות נמוכות מאוד של שביעות רצון מהטיפול באלימות במגזרו, עם ירידה משמעותית בשביעות הרצון בשנה האחרונה. מנגד, שביעות הרצון של הציבור הערבי מהטיפול בתאונות הדרכים גבוהה מעט יותר. לעומת זאת, הציבור היהודי שמר על שביעות רצון נמוכה יחסית לאורך הזמן בשני התחומים, אך גבוהה מזו של הציבור הערבי ביחס לאלימות בחברה הערבית וללא שינוי משמעותי במשך התקופה הנסקרת.

ממצאים אלו משקפים בעיה חברתית רחבה בשביעות הרצון מביצועי הממשלה הנוגעים לסוגיות פנימיות החשובות לציבור הישראלי. בעוד שישנם הבדלים כאלו ואחרים בין מצביעי הקואליציה לאופוזיציה וכן בין הציבור היהודי לערבי, המגמה הכללית הינה של חוסר שביעות רצון רחב ומשמעותי. לחוסר שביעות זה מהמדיניות הממשלתית עלולה להיות השפעה על מספר היבטים עם השלכות על החברה, הדמוקרטיה והפוליטיקה. לדוגמה, הדבר עלול להשפיע לרעה על מידת האמון שאזרחי ישראל רוחשים כלפי הממשלה ומוסדות המדינה, בשל תחושת ניתוק של הממשל מהצרכים האזרחיים. כמו כן, חוסר שביעות הרצון עלול להתבטא בביקורת ציבורית חריפה יותר ובתחושת אפליה: בעוד קבוצה אחת רואה במדיניות הממשלה פתרון לצרכיה, קבוצה אחרת עלולה לחוות אותה כהתעלמות או הפקרה. כתוצאה מכך, הפערים בין הקבוצות הפוליטיות והחברתיות מתעצמים, והיכולת לייצר אמון ושיתוף פעולה בין אזרחים לממשלה הולכת ונשחקת. לבסוף, תחושת חוסר שביעות רצון עלולה להוביל לירידה במוטיבציה של הציבור לשתף פעולה עם יוזמות ממשלתיות ובתחושת ניכור, בעיקר בקרב קבוצות מיעוט.

דו"ח זה מציג את מידת שביעות הרצון של אזרחי ישראל בנושאים שאינם מקבלים במה ציבורית מספקת, על אף השפעתם המיידית על הביטחון האישי של אזרחי ישראל ובטווח הרחוק יותר אף על שחיקת האמון הדמוקרטי. מן הראוי להמשיך לעקוב אחר דעת הקהל בסוגיות אלה ובסוגיות דומות על מנת להבין לעומק את תחושות האזרחים כלפי הממשלה.

ביבליוגרפיה:

- Alon-Barkat, S., Cavari, A., & Shvats, L. (2024). Polarization and partisan bias in citizens' evaluations of public services. OSF Preprints.
- Berrebi, C., & Klor, E. F. (2008). Are voters sensitive to terrorism? Direct evidence from the Israeli electorate. *American Political Science Review*, 102(3), 279-301.
- Getmansky, A., & Zeitzoff, T. (2014). Terrorism and voting: The effect of rocket threat on voting in Israeli elections. *American Political Science Review*, 108(3), 588-604.
- Grossman, G., Manekin, D., & Margalit, Y. (2018). How sanctions affect public opinion in target countries: Experimental evidence from Israel. *Comparative Political Studies*, 51(14), 1823-1857.
- Fishman, J. S. (2012). The BDS message of anti-Zionism, anti-Semitism, and incitement to discrimination. *Israel Affairs*, 18(3), 412-425.
- דבר. (2024). לפי נתוני המעקב החצי-שנתי: עלייה במספר הנרצחים מירי בשנת 2023. זמין ב: <https://www.davar1.co.il/522698/#:~:text=לפי%20נתוני%20המעקב%20החצי%20שנתי,מתחת%20לגיל%2018%20נהרגו%20מירי>
- המכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS). (2023). מדד הביטחון הלאומי – מחקר דעת קהל 2022-2023. זמין ב: <https://www.inss.org.il/he/publication/national-security-index-2023/>
- הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים. (2023). סיכום פעילות לשנת 2023. זמין ב: https://www.gov.il/BlobFolder/news/20240101_summary_2023/he/news_20240101_summary_2023.pdf
- הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים. (2024). ידיעון 2024/1. זמין ב: https://www.gov.il/he/pages/yedion_2024_1
- מבקר המדינה. (2024). בטיחות בדרכים בישראל: דוח שנתי. זמין ב: <https://www.mevaker.gov.il/sites/DigitalLibrary/Documents/2024/Road-Safety/2024-Road-Safety.pdf>
- מרכז המחקר והמידע של הכנסת. (2023). סקירה כלכלית: נתוני מאקרו והתפתחויות עדכניות. זמין ב: https://fs.knesset.gov.il/globaldocs/MMM/e7f5084b-0f2a-ee11-815a-005056aac6c3/2_e7f5084b-0f2a-ee11-815a-005056aac6c3_11_20299.pdf
- מרכז המחקר והמידע של הכנסת. (2024). סקירת צעדי מדיניות בשוק הדיור בישראל. זמין ב: https://fs.knesset.gov.il/globaldocs/MMM/e46d63ae-348a-ef11-a852-005056aa1f91/2_e46d63ae-348a-ef11-a852-005056aa1f91_11_20692.pdf
- מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל. (2024). רצח בישראל: מגמות ונתונים. זמין ב: <https://www.taubcenter.org.il/wp-content/uploads/2024/02/Homicide-2024-HEB-3.pdf>

נספח – מתודולוגיה:

צוות המכון לחירות ואחריות בבית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה באוניברסיטת רייכמן הכין את השאלות לסקר וניתח לאחר מכן את הנתונים. שלושת הסקרים הראשונים (2022-2023) נערכו על ידי חברת גיאוקרטוגרפיה, בעוד הסקר האחרון (2024) נערך על ידי חברת iPanel. שתי חברות אלו עורכת סקרים מקוונים בישראל. הסקרים לאורך ארבעה גלים: ספטמבר 2022, מרץ 2023, ספטמבר 2023 וספטמבר 2024. הנתונים בסקר נאספו באופן מקוון.

במסגרת, 6,292 משיבים בני 18 ויותר השלימו את כל ארבעת הסקרים. מתוכם, 5,153 משיבים יהודים ו-1,139 משיבים ערבים.¹⁰ טעות הדגימה המרבית למדגמים השונים נעה בין 2.4% ל-3.3% ברמת ביטחון של 95%.

המשיבים היהודים מהווים מדגם מייצג של האוכלוסייה היהודית הבוגרת בישראל, בפילוח של מגדר, קבוצות גיל, מחוז בארץ, ומידת דתיות. בנוסף, המשיבים הערבים מהווים מדגם שהינו קרוב לזה המייצג את האוכלוסייה הערבית הבוגרת בישראל בפילוח של מגדר, קבוצות גיל, מחוז בארץ, ומידת דתיות, כאשר ישנה דגימת חסר של משיבים גברים, משיבים מאזור הדרום, ומשיבים בני 40 ומעלה.

סטטיסטיקה תיאורית בסיסית של המשיבים בסקר על פני מספר משתנים בולטים מוצגת להלן בטבלה 1, כאשר מוצגת השוואה לנתוני סקר הבחירות בישראל¹¹ (Israeli National Election Study) ממרץ 2021. הכולל נתונים דומים. ניתן לראות כי ישנן סטיות קלות בין הסקרים שערכנו בין השנים 2022 ל-2024 לבין נתוני סקר מרץ 2021 של ה-INES בכל הנוגע לשיעור הנשים, היהודים, ובעלי השכלה אקדמית במדגם. ישנה דגימת חסר קלה של חילונים ואלו בעלי אידיאולוגיה שמאלנית, וזאת לצד דגימת יתר קלה של משיבים מהמרכז האידיאולוגי.

¹⁰ השאלון תורגם לערבית כך שמשיבים ערבים יכולים היו לבחור אם לענות על השאלון בעברית או בערבית.

¹¹ ראו בכתובת הזו: <https://www.tau.ac.il/~ines>

טבלה 1. סטטיסטיקה תיאורית של המשיבים בארבעת הסקרים עם השוואה לסקר ה-INES מ-2021:

סקר ספטמבר 2022	סקר מרץ 2023	סקר ספטמבר 2023	סקר ספטמבר 2024	סקר הבחירות בישראל – מרץ 2021	
גיל (ממוצע, סטיית תקן)	40.9 (15.3)	40.7 (14.9)	40.1 (15.1)	44.76 (16.9)	47.3 (18.0)
נשים (שיעור במדגם)	53.7%	56.5%	56.2%	52.2%	52.2%
יהודים (שיעור במדגם)	84.8%	80.7%	78.6%	83.3%	81.4%
השכלה אקדמית כלשהי (שיעור במדגם)	52.8%	52.8%	52.6%	50.9%	47.8%
מידת דתיות (שיעור מקרב היהודים במדגם)					
חילוני	46.1%	44.9%	47.2%	44.2%	50.7%
מסורתי	25.3%	26.9%	25.3%	32.6%	26.9%
דת-לאומי	13.0%	11.9%	12.1%	12.2%	12.0%
חרדי	15.7%	16.2%	15.5%	11.0%	10.4%
הגדרה עצמית: ימין-שמאל אידיאולוגי (שיעור במדגם)					
ימין	57.5%	54.2%	50.7%	50.5%	51.1%
מרכז	23.0%	23.60%	27.9%	27.0%	22.8%
שמאל	19.6%	22.2%	21.4%	22.5%	26.1%

מקרא: השאלה שבחנה הגדרה עצמית על ציר ימין-שמאל אידיאולוגי כללה שבע אפשרויות תשובה, כאשר 1 משמעו ימין, 4 משמעו מרכז, ו-7 משמעו שמאל. אלו שענו 1-3 הוגדרו כ-"ימין", אלו שענו 4 הוגדרו "מרכז", ואלו שענו 5-7 הוגדרו "שמאל".